

Fra forsvarskonsept til operative kapabiliteter FFIs rolle og bidrag

Ragnvald Solstrand
Plansjef
Forsvarets forskningsinstitutt

Foredragets hovedinnretning

- **Med en ”deskriptiv forskerhatt”:**
 - Identifisere forbedringsområdene
 - Drøfte problemer og forbedringsmuligheter

NB! Fokus på svakhetene betyr ikke at alt er galt

En systemsvakhet i strukturplanleggingen

- Prosessen er i hovedsak
 - Dekomponert og trinnvis
 - Kortsiktig
 - Opptatt av å holde liv i alle hovedelementene

NB! Dette kan vi neppe lykkes med

Sentralt forbedringspunkt

- Må planlegge konkret i et 15-års perspektiv
 - Vurdere nye løsninger
 - Forberede avvikling av hovedelementer

NB! Hva skal vi bruke Forsvaret til om 15 år?

Scenariometodikk

- Verktøy for å konkretisere fremtiden
- Tre scenarionivåer i planleggingen
 - Strategiske scenarier
 - Operative scenarier
 - Taktiske scenarier
- **Scenariorhierarkiet** falt fra hverandre etter den Kalde krigen og har siden **ikke latt seg rekonstruere**

Scenariometodikk

- Verktøy for å konkretisere fremtiden
- Tre scenarionivåer i planleggingen
 - Strategiske scenarier
 - Operative scenarier
 - Taktiske scenarier
- Scenariorhierarkiet falt fra hverandre etter den Kalde krigen og har siden ikke latt seg rekonstruere

NB! Vi trenger en ny tilnærming:

Capability Based Planning (CBP)

Capability Based Planning

- Delmål og delanalyser innen hvert kapabilitetsområde
 - Velkjent del av FFIs bidrag gjennom flere tiår
 - Hovedproblemet er nytenkning og kreativitet
- Krever konsistent totalprioritering "bottom-up"
 - Fare for suboptimalisering
 - "Kapabilitets-summering" er komplisert pga samtidighet
- Absolutt krav om sporbarhet og etterprøvbarhet av subjektive skjønn
 - Åpen prosess
 - Motvirke manipulasjon

FFIs todelte rolle

1. Selvstendig strategisk rådgiver for nasjonale myndigheter
 - Noen råd følges, andre ikke
 - Uansett; lojal oppfølging av beslutninger
2. Bidragsyter til gjennomføring av viktige enkeltprosjekter
 - Mest i unnfangelsen og selve fremskaffelsen
 - Etter ca 1990 vesentlig mindre materiellutvikling
 - Tungt engasjement i en rekke fremskaffelser

STØRSTE INVESTERINGER 2006–2014

Nr	Materiell	Beløp	Godkjent FFI-prosjekt	Kjerneprosjekt	Prosjekt- mulighet
1	Nye kampfly	20,6 mrd	Nye kampfly II	Nye kampfly III	
2	Enhetskjøretøy Hæren	11,0 mrd	TEKNISK, Beskyttelse av Hærens kjøretøy		TEKNISK, utvidelse
3	Nansen-klassen fregatter	7,1 mrd	Evaluering, Nansen	Evaluering, Nansen II	
4	Helikoptre	6,9 mrd			HK for Spesialst. HK for Hæren
5	Artilleri (155mm rør)	5,1 mrd	Indirekte ild, Ytreballistikk og aerodynamikk	Artilleri - utvidelse	
6	F-16-oppdateringer	4,1 mrd			F-16 MLU
7	Ny soldatutrustning	4,0 mrd	Soldatutrustning, videreføring	NORMANS integrasjon, NORMANS C4I	
8	CV90-oppdatering	3,8 mrd	TEKNISK, Beskyttelse av Hærens kjøretøy, Ytreballistikk og aerodynamikk		TEKNISK, utvidelse
9	Kommunikasjonsinfrastruktur	3,5 mrd	NbF Grid, NbF i operasjoner, NbF beslutningsstøtte, CNO	NbF Grid, videref. INI kjernetjenester, CNO videreføring	Syntetisk miljø for NbF, Radio-kommunikasjon
10	Maritim overvåkning	2,5 mrd	INNOSAT	INNOSAT II	Strat. Overvåkings-syst, Orion
11	Leopard 2-oppdatering	2,4 mrd	TEKNISK, Beskyttelse av Hærens kjøretøy, Ytreballistikk og aerodynamikk		TEKNISK, utvidelse
12	Langtrekkende missiler	2,0 mrd	Nye kampfly II, Langtrekkende presisjonsstyrte våpen (LPV)	Nye kampfly III	
13	Skjold-klassen fartøyer	1,9 mrd	Skrogovervåking av marinefartøyer		Skjold T&E, Optimal taktisk bruk av ESM
14	Nytt sjømålsmissil	1,7 mrd	NSM Utvikling – assistanse til FLO	NSM MLU	Støtte til NSM OPEVAL
15	Nytt transportfly	1,4 mrd			
16	MRTT lufttankkapasitet	1,0 mrd			

Hvordan kan vi lykkes i rolle 2 ?

1. Forstå fremtidens oppgaver godt nok til å velge **egne taktiske scenarier**
2. Forstå og utnytte **teknologiske muligheter** og begrensninger
3. Sette **tæring etter næring** på alle nivåer

NB! Pkt 3 er vår dominerende svakhet

Hvorfor ”overplanlegger” vi ?

- Det skyldes **ikke**
 - Grove scenariofeil
 - Manglende teknologi-innsikt
 - Manglende innsikt i kostnader
- Trolig en systemfeil på strategisk nivå
 - Mangelfulle korrektiver for ikke-realiserbare mål
 - Hovedaktører forfølger egne mål i konflikt med fellesinteresser

Til tross for alt dette:

- Vi har mange gode planelementer og
- godt samarbeid mellom de fleste aktører